

Bilaga 4:9 till kommunstyrelsens protokoll den 18 februari 2004, § 15

PM 2004 RVII (Dnr 423-1866/2001)

Bidrag till SL-kort för äldre med försörjningsstöd

Skrivelse av Leif Rönngren (s)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelsen av Leif Rönngren (s) anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anför i promemorian.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Bakgrund

I en skrivelse till kommunstyrelsen av den 19 december 2001 från Leif Rönngren (s), *bilaga*, hemställes att regelverket för äldre i behov av försörjningsstöd ses över så att den kommunala likställighetsprincipen kan uppfyllas. Det har visat sig att äldre invandrare från olika delar av staden inte har lika förutsättningar att kunna ta sig till och från exempelvis sociala träffpunkter och dagverksamheter.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Farsta stadsdelsnämnd, Kista stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret föreslår att Leif Rönngrens (s) skrivelse bör avslås då staten fr.o.m. 1 januari 2003 tar över försörjningsstödet för personer som är 65 år eller äldre och som inte kvalificerat sig för folkpension p.g.a. kort vistelsetid i Sverige.

Farsta stadsdelsnämnd menar att enligt Stockholms stads riktlinjer beviljas SL-kort till resor till arbete och för att söka arbete. Prövningen görs därutöver individuellt. Att ändra riktlinjerna så att SL-kort generellt beviljas för gruppen äldre bör i så fall få till följd att även andra grupper som uppbär försörjningsstöd får samma förmåner, t ex personer med låg sjukpenning, lågt sjukbidrag eller låg förtidspension. Förvaltningen välkomnar ett förtydligande av riktlinjerna så att tillämpningen blir likartad för hela staden.

Kista stadsdelsnämnd anser att ett förtydligande i riktlinjerna om äldre med försörjningsstöds möjligheter att få bidrag till SL-kort skulle göra att dessa ärenden skulle bedömas lika över hela staden. Den vaga skrivningen som finns idag ger ett utrymme att göra helt olika bedömningar beroende på vilken grundsyn arbetsgruppen/enheten har. Nämnden bedömer att med hänsyn till det humana värdet i att äldre får möjlighet att röra sig friare med SL-kort är det motiverat med den kostnadsökning det skulle innebära att alla äldre skulle få bistånd till detta.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att reglerna för försörjningsstöd självklart ska tillämpas lika över hela staden. Därför måste tillämpningen kontinuerligt ses över. De är dock tveksamma till om det behov Leif Rönngren (s) tar upp i skrivelsen bör leda till en mer generös inställning när det gäller SL-kort. Det är dels knappast ekonomiskt försvarbart att köpa ett månadskort som skall användas till bara en eller två resor i

veckan, dels är det tveksamt om just gruppen pensionärer kan särbehandlas på detta sätt. Andra grupper skulle med visst fog hävda att de då behandlas orättvist.

Mina synpunkter

Regeringen har tillsammans med v och mp beslutat att staten fr.o.m. 1 januari 2003 skulle ta över försörjningsstödet för personer som är 65 år eller äldre och som inte kvalificerat sig för folkpension p.g.a. kort vistelsetid i Sverige. Detta är för äldre människor med försörjningsstöd mycket positivt. Målsättningen med att uppbära försörjningsstöd ska inte vara att det är ett permanent tillstånd utan en mera kortsiktig insats.

Äldreförsörjningsstödet administreras av de allmänna försäkringskassorna. Stödet är behovsprövat och skall sökas hos försäkringskassan en gång per år. Äldreförsörjningsstödet skall tillförsäkra individen skälig levnadsnivå, vilket beräknas på samma sätt som särskilt bostadstillägg för pensionärer. Stödet är skattefritt och ligger på en något högre nivå än riksnormen för försörjningsstöd. För ensamstående är äldreförsörjningsstödet på 4 237 kr och för gifta eller sammanboende på 3 550 kr. I äldreförsörjningsstödet ingår el och ersättning för SL-kort.

Normen för försörjningsstödet för ensamstående är på 3 370 kr och för gifta eller sammanboende på 2 820 kr och i det ingår inte SL-kort. Sedan 1 januari har personer som uppbär försörjningsstöd rätt till SL-kort i Stockholms stad. Stockholms stads riktlinjer för ekonomiskt bistånd reviderades vid halvårsskiftet 2003.

Beslutet om en statligt äldreförsörjningsstöd har inneburit att de som är berättigade till detta därmed får möjlighet att skaffa SL-kort. Beslutet i Stockholms stads budget för 2003 innebär att de som har rätt till försörjningsstöd också har rätt till SL-kort. Genom dessa två beslut är de behov som tas upp i skrivelsen tillgodosedda.

Under den förra mandatperioden fanns däremot inte denna möjlighet, utan olika regler tillämpades i olika stadsdelar. Rätten till SL-kort är en stor förbättring för alla människor i utsatta situationer. Möjligheten att röra sig i staden, träffa vänner och upprätthålla ett aktivt socialt liv och delta i samhället skapar ett gott självförtroende och ett psykiskt och fysiskt välmående.

Jag föreslår därför kommunstyrelsen besluta följande

Skrivelsen av Leif Rönngren (s) anses besvarad med vad föredragande borgarråd anför i promemorian.

Stockholm den 5 februari 2004

MARGARETA OLOFSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. avslå skrivelsen
2. därutöver anföras.

Från den 1 januari 2003 har staten övertagit ansvaret för försörjningsstöd för de som är 65 år eller äldre och som inte kvalificerar sig för folkpension på grund av kort vistelsetid i Sverige. Äldreförsörjningsstödet administreras av de allmänna försäkringskassorna och är därmed inte en kommunal fråga.

ÄRENDET

I en skrivelse till kommunstyrelsen av den 19 december 2001 från Leif Rönngren (s), bilaga, hemställes att regelverket för äldre i behov av försörjningsstöd ses över så att den kommunala likställighetsprincipen kan uppfyllas. Det har visat sig att äldre invandrare från olika delar av staden inte har lika förutsättningar att kunna ta sig till och från exempelvis sociala träffpunkter och dagverksamheter.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, Fasta stadsdelsnämnd, Kista stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande är i huvudsak enligt följande.

Stadsledningskontoret föreslår att Leif Rönngrens (s) skrivelse bör avslås då staten from 1 januari 2003 tar över försörjningsstödet för personer som är 65 år eller äldre och som inte kvalificerat sig för folkpension p.g.a. kort vistelsetid i Sverige.

Äldreförsörjningsstödet kommer att administreras av de allmänna försäkringskassorna. Stödet kommer att vara behovsprövat och skall sökas hos försäkringskassan en gång per år. Äldreförsörjningsstödet skall tillförsäkra individen skälig levnadsnivå, vilket kommer att beräknas på samma sätt som särskilt bostadstillägg för pensionärer. Stödet kommer vara skattefritt och ligga på något högre nivå än riksnormen för socialbidrag.

Stadsledningskontoret anser inte att det finns anledning att förändra stadens riktlinjer för handläggning av bidrag till SL-kort för äldre socialbidragstagare mot bakgrund av lagändringen som träder kraft inom kort. Stadens riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd ger dessutom stadsdelsnämnderna utrymme att vid särskild individuell prövning bevilja bidrag för SL-kort för olika situationer eller behov. Vidare kan äldre via biståndsbedömning ges rätt till färdtjänst vid behov.

Farsta stadsdelsnämnd beslöt den 26 mars 2002 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av *Inger Stark m fl* (v) enligt följande.

Vi anser att nämnden skulle ha beslutat

Stadsdelsnämnden överlämnar följande yttrande som sitt eget: Under den förra mandatperioden ingick SL-kort i försörjningsstödet. Vänsterpartiet anser att det är självklart att SL-kort ska ingå i försörjningsstödet.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 4 mars 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Rätten till SL-kort bedöms utifrån Stockholms stads riktlinjer. SL-kort beviljas till resor till arbete och för att söka arbete. Prövningen görs därutöver individuellt.

SL-kort beviljas till äldre då särskilda behov föreligger för att underlätta deltagande i vissa aktiviteter.

- ? Det bör vara en aktivitet som den sökande har ett stort behov av eller som överenskommit med stadsdelsförvaltningen. Alla former av insatser inom begreppen utredning och vård/behandling och där den sökande ska resa regelbundet flera gånger i veckan bör ingå.

? Det bör finnas ett behov av SL-kort för att ta sig till aktiviteten i fråga, d v s platsen för aktiviteten får inte ligga inom gångavstånd.

SL-kort ges inte generellt till frivilliga fritidsaktiviteter, utan endast om det bedöms finnas särskilda sociala behov som därigenom kan tillgodoses.

Leif Rönngrens (s) uppgift att SL-kort beviljas generellt om sökande har någon form av aktivitet ca tre ggr i veckan, stämmer således inte med gällande riktlinjer i Stockholms stad. Att ändra riktlinjerna så att SL-kort generellt beviljas för gruppen äldre bör i så fall få till följd att även andra grupper som uppbär försörjningsstöd får samma förmåner, t ex personer med låg sjukpenning, lågt sjukbidrag eller låg förtidspension.

Förvaltningen välkomnar ett förtydligande av riktlinjerna så att tillämpningen blir likartad för hela staden.

Kista stadsdelsnämnd beslöt den 26 mars 2002 som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande från den 1 mars 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt att nämnden ska yttra sig över remissen om äldre pensionärer och deras möjlighet att få försörjningsstöd till SL-kort.

För stadsdelen berörs omkring 210 personer som är 65 år och äldre. Förvaltningen anser att en tydligare skrivning i riktlinjerna för försörjningsstöd skulle göra att denna grupp behandlas lika över hela staden i sin ansökan om bidrag till SL-kort. Förvaltningen bedömer att med hänsyn till det humana värdet i att äldre får möjlighet att röra sig friare med SL-kort är det motiverat med den kostnadsökning det skulle innebära att alla äldre skulle få bistånd till detta.

Frågan har endast betydelse under 2002 eftersom från 1 januari 2003 övertar försäkringskassan hantering av försörjningsstöd för denna åldersgrupp.

I ärendet har förvaltningen upprättat tjänsteutlåtande den 1 mars 2002 till vilket hänvisas.

Bidrag till SL-kort för äldre med försörjningsstöd i Kista

I februari 2002 fanns det 213 bidragstagare i stadsdelen som är 65 år eller äldre. Det är 9 procent av alla bidragstagare. Om antalet bidragstagare konstant skulle vara ca 210 personer per månad skulle det innebära en kostnad för SL-kort för dessa personer på 63 000 kronor per månad och på ett helt år 756 tkr. Detta är mindre än en procent av försörjningsstödet budgetomslutning 2002.

De flesta bidragstagare i stadsdelen över 65 år får inte bidrag till SL-kort. Endast de som har täta läkarbesök eller av någon annan orsak bedöms behöva SL-kort får detta beviljat. Ökade kostnader för detta påverkar endast budgeten 2002 eftersom denna grupp av bidragstagare från och med januari 2003 kommer att få sin försörjning från försäkringskassan.

Ur Stockholms stadsriktlinjer

SL-kort

Sökande som är i behov av kortet för arbetsresor (har arbete eller deltar i arbetsmarknadsåtgärder eller liknande) ska beviljas ekonomiskt bistånd till SL-kort. Efter individuell bedömning kan bistånd till SL-kort även beviljas om det finns behov av kortet.

Ur förvaltningens perspektiv kostar ett avslag mera i administration och byråkrati än det finns någon lönsamhet i att avslå SL-korten. Förutom detta medverkar SL-kortet till en ökad möjlighet att delta i samhällets aktiviteter vilket in sin tur ökar möjligheten till integration i det svenska samhället. Ur ett humant perspektiv underlättar det för gamla och eventuellt ensamma att lättare besöka vänner och släktingar som inte bor i stadsdelen.

Förvaltningen anser att ett förtydligande i riktlinjerna om äldre med försörjningsstöds möjligheter att få bidrag till SL-kort skulle göra att dessa ärenden skulle bedömas lika över hela staden. Den vaga skrivningen som finns idag ger ett utrymme att göra helt olika bedömningar beroende på vilken grundsyn arbetsgruppen/enheten har. Förvaltningen bedömer att med hänsyn till det humana värdet i att äldre får möjlighet att röra sig friare med SL-kort är det motiverat med den kostnadsökning det skulle innebära att alla äldre skulle få bistånd till detta.

Normalms stadsdelsnämnd beslutade den 21 februari 2002 att som svar på remissen överlämna följande yttrande.

Självklart skall reglerna för försörjningsstöd tillämpas lika över hela staden. Därför måste tillämpningen kontinuerligt ses över. Vi är dock tveksamma till om det behov Leif Rönngren (s) tar upp i skrivelsen bör leda till en mer generös inställning när det gäller SL-kort. Dels är det knappast ekonomiskt försvarbart att köpa ett månadskort som skall användas till bara en eller två resor i veckan, dels är det tveksamt om just gruppen pensionärer kan särbehandlas på detta sätt. Andra grupper skulle med visst fog hävda att de då behandlas orättvist.

Reservation anfördes av ledamoten *Peter Priftakis* (s), ledamoten *Hans Enroth* (v) och ledamoten *Åke Askensten* (mp) till förmån för förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten *Åke Askensten* (mp) enligt följande.

De centrala riktlinjerna bör ändras så att alla mottagare av försörjningsstöd kan få SL-kort.

Normalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande från den 1 februari 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Försörjningsstöd medges efter bedömning i det individuella fallet. Den likformighet som av politiska skäl eftersträvas i staden kan uppnås genom riktlinjer. Gällande riktlinjer innebär bl.a. att SL-kort inte ingår i normen för socialbidrag. Anvisningarna innebär bl.a. att alla icke arbetssökande behandlas lika. Pensionärer är m.a.o. inte särbehandlade.

Förvaltningen följer gällande riktlinjer. Försörjningsstödsenheten tolkar dock regelbundna läkarbesök och liknande ganska generöst.

Förvaltningens uppfattning är att alla som uppbär socialbidrag också bör få SL-kort om det inte är uppenbart obehövligt. Syftet med detta skulle just vara att möjliggöra ökad rörlighet, ökade sociala kontakter, möjlighet att ta del av kultur etc. Detta skulle ge ökad kvalitet i vardagen och en så normal tillvaro som möjligt för en redan drabbat grupp.

Förvaltningen tillstyrker således en översyn av riktlinjerna i syfte att åstadkomma en mer positiv tillämpning.

2001-12-19

Skrivelse till kommunstyrelsen angående bidrag till SL-kort för äldre med försörjningsstöd.

Vid flera tillfällen har frågan om bidrag till SL-kort för personer med försörjningsstöd diskuterats och debatterats i olika sammanhang. Utgångspunkten för tillämpningen av riktlinjer skall vara lagstiftningen samt tillämpningen av stadens riktlinjer.

Grunden för bedömning av det ekonomiska biståndet är individens behov samt den kommunala likställighetsprincipen.

Genom olika kontakter har det kommit till vår kännedom att det råder olika förutsättningar för hur detta hanteras i stadsdelarna. Följden blir att den kommunala likställigheten inte kan säkerställas.

Bland annat har detta visat sig bland äldre invandrare från olika delar av staden inte har lika förutsättningar att kunna ta sig till och från exempelvis sociala träffpunkter och dagverksamheter.

Enligt uppgift är stadens riktlinjer utformade så att sökande av försörjningsstöd kan få bidraget beviljat under förutsättning att de kontinuerligt besöker en sådan verksamhet minst tre gånger i veckan.

Att åldras innebär att orken inte är lika bra som den varit. Mot denna bakgrund är det inte rimligt att en äldre individ får bidraget beviljat under förutsättning att en verksamhet besöks tre gånger i veckan.

För många är det långa och krävande resor. Trots önskemål och behov är det inte säkert att den enskilde orkar göra denna resa tre gånger i veckan.

I alla sammanhang pratas det om valfrihet, möjligheten att välja, hemtjänst, dagverksamhet, boende, entreprenör, vårdcentral mm mm. Det sägs att alla omfattas av denna valfrihet. En grupp som tydligt är utestängd från denna valfrihet är de som är i behov av försörjningsstöd.

Det måste finnas en reell möjlighet för alla, även äldre, att utifrån sina förutsättningar, kunna delta i sociala sammankomster och träffar.

Regelverket är direkt begränsande. Den enskilde är fast i sin egen stadsdel utan större möjligheter att kunna betala allt dyrare resor med kollektivtrafiken.

Mot denna bakgrund hemställer undertecknad att regelverket för äldre i behov av försörjningsstöd ses över så att den kommunala likställighetsprincipen samt lagstiftningen i övrigt kan uppfyllas.

Leif Rönngren (s)